

ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՅԵՎ ՀԱՐԱՎԻ ՊՈԼԻԳՐԱՔ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԱՐՋՄԻՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ (Структура)

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Հաստատված է պոլիգրաֆ բանվորների արհմիության
կենսկոմի նախյ. գահոււրյան կողմից 1937 թ. 13/IV-ի

A 250H
II

5001

ՊԵՏՏՐՈՍ

1937

ՅԵՐԵՎԱՆ

Պետերբուրգի տպարան, Յերևան

Գլխավորի լիազոր Հ— 5612 · Պատվեր 854 · Տիրաժ 200

ԳՈՐԾԱՐԿՈՄԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾԲԸ

1. Ընդհանուր ժողովը հանդիսանում է ձեռնարկութեան պրոֆիկազմակերպութեան բարձրագույն մարմինը :

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ ԸՆՏՐՈՒՄ Ե

- ա) Գործարկումի անդամներ 5—25 մարդ ,
- բ) Վերստուգիչ Հանձնաժողովի անդամներ 3—5 մարդ ,
- գ) Արտադրական-ընկերական դատարանի նախագահ և 3 անդամներ (ներանցից մեկը պահեստային) :

ՎԵՐՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ընտրում է նախագահ և հանձնաժողովի քարտուղար, կանոնավոր, ամիսը մեկ անգամ ստուգում է գործարկումի Ֆինանսական դործունեյությունը : Ըստտուգման արդյունքների մասին տեղեկացնում է միութեան անդամներին և վերադաս պրոֆիկազմակերպութեանը : Իր աշխատանքներում ղեկավարվում է վերստուգիչ հանձնաժողովիների վերաբերյալ յեղած կանոնադրութեամբ :

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Իր աշխատանքներում ղեկավարվում է 1931 թ. փետրվարի 20-ին ՌՍՖՍՀ Կենտրոնական և Ժողովրդական խորհրդի կողմից հաստատված որենքով, ՀԱՄԿՆ-ի քարտուղարութայն և ՌՍՖՍՀ Արդժողկոմատի կոլեգիայի 1932 թ. մայիսի 13-ի վորոշումով և ՀԱՄԿՆ-ի նախագահութայն ու ՌՍՖՍՀ Արդժողկոմատի 1933 թ. փետրվարի 27-ի վորոշումով:

ԳՈՐԾԱՐԿՈՄԻ ԿՈՂՄԻՅ ԸՆՏՐՎՈՒՄ ԵՆ

ա) Գործարկումի նախագահ, նա ինքը նախագահն է ապահովագրական խորհրդի,

բ) Գործարկումի նախագահի տեղակալ:

Գործարկումի մնացած անդամները բաշխվում են աշխատանքների հետևյալ մասերում —

ա) մասսայական-արտագրական աշխատանք և աշխատավարձ,

բ) աշխատաշտպանություն,

դ) ԳԿՀ-ի ներկայացուցիչ բանվորական մասից,

դ) կուլտ-մասսայական աշխատանք,

յե) Ֆինանսական աշխատանք,

դ) Բանվորական մասսայական կոնտրոլի խումբակ:

Հանձնաժողովներն աշխատում են գործարկումի ղեկավարությամբ: Հանձնաժողովներին ղեկավարում են գործարկումի անդամները:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ- ՆԵՐԸ (ՖՈՒՆԿՑԻԱՆԵՐԸ)

1. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տես ազահովադրական խորհրդի աշխատանքների էանոնադրութիւնը, հաստատված Կենտկոմի 3-րդ սլէնուժում 1936 թ. սեպտեմբերի 25—28-ը, հանելով այն Փունկցիաները, վորոնք նախատեսնված են աշխատաշտպանութիւն մեջ:

2. ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ—ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

1) Սոցմրցման, հարվածայնութիւն կազմակերպումը և ստախանովյան շարժումը:

2) Խմբակային, ցեխային և համագործարանային արտադրական խորհրդակցութիւն կազմակերպում և անցկացում:

3) Արտադրական աշխատանքի փորձի փոխանակման կազմակերպում:

4) Մասնակցութիւն պետ. տեխ. քննութիւնների անցկացմանը:

5) Արտադրական պրոպագանդայի անցկացում:

6) Աշխատանք հետ մնացող բանվորների հետ:

7) Աշխատանք գերազանցիկների հետ, պայքար խոտանի դեմ և միջոցառումների մշակում արտադրանքի վորակը բարձրացնելու գործում:

8) Կոնտրոլ բանվորական առաջարկութիւնների և դիւտարարութիւնների կատարման համար:

9) Կոնտրոլ բանվորական տեղի կազմակերպման համար :

10) Կոնտրոլ մշակված արտադրանքի նորմաների իրացման համար :

11) Կոնտրոլ տեխ. կրթության անցկացման համար :

12) Կոնտրոլ տեխմինիմումի աշխատանքները համար :

13) Կոնտրոլ սարքավորման ճիշտ ոգտադործման համար :

14) Կոնտրոլ սոցմրցման Ֆոնդի ճիշտ ոգտադործման համար :

15) Կոնտրոլ աշխատավարձի ճիշտ հաշվելու և վճարելու համար :

3. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ա) Կոնտրոլի կազմակերպում՝ տնտմարմինները կողմից աշխտրենադրությունը ճիշտ կատարելու համար :

բ) Կոնտրոլի կազմակերպում՝ անչափահասների աշխատանքի պաշտպանության դործում, ղեկավարվելով աշխտրենադրության համաձայն :

գ) Կոնտրոլի կազմակերպում՝ ձեռնարկության, ցեխերի, զուգարանների, բանվորական վայրերի առողջապահորեն ճիշտ պահպանումի համար : Բացատրական աշխատանք աշխատավորների անձնական առողջապահության համար :

դ) Հսկել մասնադրտական հադուտոները ժամանակին տալու խնդրին, այդպիսիք լվարու և նորոգելու վրա :

յե) Հսկել, վերսկսելի ժամանակին տրվեն պահ-
պանման հարմարութիւնները, չեզոքացնող նյութերը
(կաթ) :

զ) Հսկել ձեռնարկութեան, ցեխերի և բաժինների
խմելու ջրի սարքավորման-մաքրութեան դրութեան
վրա :

ե) Հսկողութիւն տաքացման, ողորդութեան,
ձեռնարկութեան և բանդորական վայրերի լուսավո-
րութեան վրա :

ը) Դժբախտ պատահարներ և պրոֆթունավո-
րումներ առաջացնող պատճառների ուսումնասիրման
կազմակերպում, հսկողութիւն վարչութեան կողմից
արված հրահանգավորումների վրա, վոր արվում է
մեխանիզմների հետ կապված բանդորներին, հսկողու-
թիւն աշխատանքի պաշտպանութեան և տեխանիտան-
դութեան գումարները ծախսման վրա :

ի) Հսկողութիւն սահմանել մեխանիզմների վը-
տանդավոր մասերի, ուրբիլնիկների, բարձր-հոսանքի
լարվածութեան լարերի (պրովոդները) բաշխիչ վա-
հանների (ШИТОВ) ցանցապատման վրա :

4. ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՄԱՍԻՑ ԳԿՀ-Ի ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻՉԸ
ՂԵԿԱՎԱՐՎՈՒՄ Ե ԽՍՀՄ-Ի ԱՇԽԺՈՂԿՈՄԱՏԻ
1928 Թ. ԴԵԿ. 12-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄՈՎ

5. ԿՈՒՎՏ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

Պոլիգրաֆարդյունարկութեան խոշոր ձեռնար-
կութիւններում, սակղծվում են գործարանային կոմի-

տեյի կուլտսորհուրդ, նախագահը, հանդիսանում է դործարկումի անդամը :

Կուլտիտորհուրդն ստեղծում է լայն ակտիվ (ա-
կումբի ներկայացուցիչներ են՝ բաղմատիրածներ, պատի
թերթեր, օՇՕ, ՃՏՍ-ի կանանց խորհուրդ, ՀԼԿՅՄ)
կուլտ-մաստայական աշխատանքների հիմնական հար-
ցերով :

ա) Մաստայական կրթություն (միջնակարգ կըր-
թության դպրոցներ, անդրագիտության և կիսագրա-
դիտության վերացման, աշխատանք կուլտմարտիկ-
ների հետ) :

բ) Միության անդամների քաղաքական դաստրա-
րակություն (Ստալինյան Սահմանադրության ուսում-
նասիրում, խորհուրդների ընտրություններին պատ-
րաստվելը, ծանոթություն միջազգային և ներքին
գրության հետ, պարբերաբար ընթերցումների կազ-
մակերպում, թերթերի, ժուռնալների և այլն, զբույց-
ներ և զեկուցումներ) :

գ) Գրադարանային աշխատանք :

դ) Պրոֆկադրերի և արտագրական կադրերի
պատրաստում :

յե) Ակումբային և կարմիր անկյունների աշխա-
տանք :

զ) Կուլտուրական հանգստի կազմակերպում :

ե) Գեղարվեստական ինքնազործունեյության կազ-
մակերպում :

ը) Աշխատանք մամուլի հետ (բաղմատիրածներ,
պատի թերթեր) :

թ) Աշխատանք յերեխաների մեջ :

ժ) Մասնայական աշխատանք (Հեղափոխական տո-
ւերի անցկացում և այլն) :

6. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Հանձնաժողովի մեջ մտնում են անդամավճարներ
գանձողները: Անդամավճարներ գանձողներն ըն-
տրվում են պրոֆմիության անդամների ընդհանուր
ժողովներում ըստ խմբակների, բրիգադների, բաժին-
ների, այն հաշվով, վոր մեկ անդամավճար գանձո-
ղը լինի վոչ ավել 25 հոգու համար:

Այն ձեռնարկություններում, վորտեղ աշխատում
ե 50 հոգուց պակաս, անդամավճարների գանձումը
կատարում ե գանձապահը:

Հանձնաժողովի հիմնական պարտականություն-
ները հանդիսանում են. —

ա) Անդամավճարների լրիվ և ժամանակին գան-
ձումը միության անդամների փաստացի աշխատավար-
ձի բոլոր դումարներից և անդամավճարների ժամանա-
կին հանձնումը ըստ պատկանելույն:

բ) Միության անդամների հաշվառում. պրոֆ-
տոմսերի, պրոֆմարկաների, հաշվային քարտերի
պահպանում, հաշվառում և հանձնում:

գ) Պրոֆբյուջեյի միջոցների նպատակային և
ճիշտ ծախսման վրա հսկողություն, մասնակցություն
նախահաշիվները կազմելիս և միության անդամների
ու պրոֆկազմակերպության առաջ սխտեմատիկ ֆի-
նանսական հաշվետվություն տարու ժամանակ:

7. ԲԱՆ-ՄԱՍՍՍԱՅԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ (ԿՈՆՏՐՈՒԼ)
ԽՄԲԱԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ Ե ԳՈՐԾԱՐԿՈՄԻ ԱՌԱՆՁԻՆ
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՅԵՆԻ ՊՐՈՑԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1. Ընդհանուր ժողովը հանդիսանում է ցեխի պրոֆիկազմակերպության բարձրագույն մարմինը:

Յեխային կոմիտեներ ստեղծվում են ցեխերում 50 հոգուց վոչ պակաս աշխատողներ լինելու դեպքում:

Այն ցեխերում, վորտեղ աշխատավորները 50 հոգուց պակաս են, ընտրվում են պրոֆիկազմակերպիչներ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՆ ԸՆՏՐՈՒՄ Ե.—

ա) Յեխային կոմիտեների անդամներ 5-11 հոգուց:

բ) Արտադրական-ընկերական դատարանի նախագահ և անդամներ (արտադրական-ընկերական դատարանները կազմակերպվում են այն ցեխերում, վորտեղ 100 հոգուց ավելի աշխատողներ կան):

2. ՅԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԻՑ
ԸՆՏՐՎՈՒՄ ԵՆ.—

ա) Յեխային կոմիտեյի նախագահ:

Յեխային կոմիտեյի մնացած անդամները բաշխվում են աշխատանքների հետևյալ մասերի.—

բ) Մասնայական-արտադրական աշխատանք և աշխատավարձ,

գ) Կուլտ-մասնայական աշխատանք:

դ) Աշխտաշտպանություն,

ե) Ֆինանսական աշխատանք,

դ) Սոցապ,

ե) Բանվորական մասի ԳկՀ-ի ներկայացուցիչ:

Այդ աշխատանքների ֆունկցիաները նախատեսներված են գործարկումի կառուցվածքում:

Ցեխայրոֆկազմակերպիչը կատարում է նույն աշխատանքը, ինչ վոր ցեխային կոմիտեները, դրա համար ներգրավելով կամավորներին լայն ակտիվ:

ՊՐՈՓԵՍԻԱԿՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՓ

1. Պրոֆխմբակը կառուցվում է ըստ արտադրական սկզբունքի:

2. Ընդհանուր ժողովը հանդիսանում է պրոֆխմբակի բարձրագույն մարմինը:

3. Պրոֆխմբակի ընդհանուր ժողովը, վորտեղ աշխատողները 10 հոգուց պակաս չեն, ընտրում է.—

ա) Պրոֆկազմակերպչին,

բ) Անդամավճարներ գանձողին,

գ) Ապահովագրական պատգամավորին:

Գործարկումը ղեկավարում է ՃՏՍ-ի, մեքենագրաչարներին սեկցիայի, ՓՈՂ-ի և Ֆիզկուլտ աշխատանքները:

Գործարկումն ոժանդակում է կամավոր ընկերությունների աշխատանքներին.— ՕՕՕ, ՄՈՊՐ, դյուտարարների տեղական բջիջներ և այլն: Հիշյալ ընկերություններն իրենց աշխատանքներում ղեկավարվում են ընկերության կանոնադրությամբ և որենքներով:

ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔ

ՈՒՆԻԳՐԱԳԱՐՅՈՒՆԻՆԱՐԵՐՈՒՐՅԱՆ ԶԵՆՆԱՐԱՎՈՒՐՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴՐՈՑԿԱԶՄԱԿԵՐԴՈՒՐՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՎԵՐՍՏԱԿԻՑ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾԱՐԿՈՄ

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԴԻՅԱՐԱՆ

ՎԱՄԱՍԻՍԻ ԽՍԷՆԻՍ

ՔՈՒՐԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ՎԵՐՏԱԿԻՑ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԳԿԻ ԲՈՒՆ. ԽՈՍԵ

ԿՐԹՈՒՆԵՐ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՔՐԹՈՒՆԵՐԻ ԳՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՅՈՒՆԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

Դ.Տ.Ս.

ՍԵՐԵՆ ԳՐԱԿԱՆԵՐԻ ՄԵԿԻՄ

ՆԿԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆԵՐ

ՔՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՅԵՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՅԵՆԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՅԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՔՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԿՐԹՈՒՆԵՐ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՔՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՔՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ՅԵՆԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԴՐՈՑԿԱԶՄԱԿԵՐԴՈՒՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

1952 II A

2417